

Symposium: Feministisen rauhantyön jäljillä

Feministinen rauhantyö on ollut keskeinen osa rauhantyötä luultavasti aina, niin kauan kuin ihmiset ovat kehittäneet keinoja rauhanomaiseen yhteisloon. Feministiset rauhanliikkeet, tunnetuimpana Women's International League for Peace and Freedom (WILFP) ovat tehneet merkittävää työtä rauhan asian edistämiseksi sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Iso osa tästä useimmiten naisten tekemästä työstä on kuitenkin kirjoitettu rauhanliikkeen historioiden marginaaleihin – tai niistä ulos. Sama koskee akateemista rauhantutkimusta. Juhlavuosinakin feministien tieteenalalla ja aktivismin kentällä tekemä työ saattaa toisinaan unohtua. Historiaan vaikuttaneet naiset voidaan unohtaa kutsua juhlapäivien paneeleihin puhujiksi, tai heidän työnsä unohtetaan mainita tutkimusalan genealogiaa kartoittavissa teoksissa.

Tämä kahdesta lyhyestä tekstistä koostuva symposium kertoo kaksi pientä tarinaa siitä, mitä feministinen rauhanaktivismi ja -tutkimus on ollut ja miten sitä on edistetty Suomessa viime vuosina ja historian saatossa. Tutkimukset peilaavat myös feministisen rauhantutkimuksen ja -aktivismin merkitystä kansainvälisesti. Kirjoitukset perustuvat kirjoittajien oma-kohtaisiin muistelmiin ja heidän pieneen osaansa feministisen rauhantyön historiassa. Kirjoitukset ovat siis vain rajattu välähdys siitä, mitä kaikkea feministinen rauhantyö on ollut, Suomessa ja kansainvälisesti, mitä kaikkea se voisi olla ja tulee olemaan. Kirjoitusten tarkoitus on muistuttaa, että feministisellä rauhantyöllä on ollut keskeinen merkitys rauhanliikkeen historiassa. Samalla se on kutsu tutkimaan feministisen rauhantutkimuksen genealogiaa – ja asianosaisille myös kutsu muistelemaan.

Kertomus 1: Feminist Peace Research Network -verkosto feministisen rauhantyön ja aktivismin jäljittäjänä – Erään verkoston syntyyn vaikuttaneen muistelman¹

Tiina Vaittinen

Feministiset rauhantutkijat, vaimoja vain?

On huhtikuu vuonna 2015. Olen juuri vaihtanut väitöskirjani tieteenalaa kansainvälisestä politiikasta rauhan- ja konfliktintutkimukseen. Tutkimus alkaa olla loppusuoralla. Osajulkaisut ovat pääosin valmiina, yhteenvetolukua pitäisi aloittaa. Tutkimukseni käsittelee filippiiniläisten sairaanhoitajien suomalaisen vanhushoivaan suuntautuvaa muuttoliikettä. Työ nojaa feministiseen hoivaetiikkaan, derridalaiseen dekonstruktion perinteeseen sekä feministisiin ruumiillisuuden teorioihin (Vaittinen 2017). Kansainvälisen politiikan tieteenalalla olin ajatellut sitoa työn feministisen poliittisen talouden, globaalien hoivasuhteiden ja muuttoliik-

1 Tapahtumien etenemisen kuvaus nojaa sähköposteistani, tiedostoistani ja Facebookista löytämäni dokumentaatioon, mutta osan tapahtumakuvauksesta olen kirjoittanut muistini varassa. En ole esimerkiksi dokumentoinut tarkasti, miten verkoston työpajassa improvisoitu post-it-harjoitus eteni, joten narratiivi ei välttämättä tällaisilta osin ole täysin todenmukainen.

keiden tutkimukseen. Vaikka tieteenalavaihdos tuntuu itselleni luontevalta, kokemuksesta tiedän, ettei moni rauhaa tutkiva feministikään helposti miellä työtäni rauhantutkimukseksi (ks. Wibben ym. 2019, 98). Eihän siinä puhuta aseellisista konflikteista mitään – ja mitä nyt vanhushoivalla voisi olla tekemistä rauhantutkimuksen kanssa?

Feministinen filosofia on jo vuosikymmeniä sitten käsitellyt arkipäivän hoivaa poliittisena konfliktien ratkaisun kenttänä, josta myös rauhantutkimus voi ottaa oppia (esim. Ruddick 1989; myös Forcey 1991). Joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta (Confortini & Ruane 2014; Frazer & Hutchings 2014) tämä kirjallisuus tosin on unohdettu myös feministisessä rauhantutkimuksessa – ehkä siksi, että sen argumentteja on pitkään tulkittu väärin väitteinä *naisten* rauhanomaisuudesta (Kaplan 1994; Väyrynen 2010). Toisaalta rauhantutkimuksen tieteenalan pohjoismaiset perinteet tunteville pitäisi kaikeksi olla selvää, että rauhassa ei koskaan ole kyse vain sodan ja suoran väkivallan poissaolosta. Rauhantutkimus on reppureissaamista matkalla oikeudenmukaisempaan maailmaan (Curticean ym. 2007) ja väkivallan moninaisten, epäsuorien ja näkymättömienkin muotojen ymmärtämistä, etsimistä ja vähentämistä (Galtung 1969; Vaittinen & Confortini 2019). Juuri tästä väitöskirjassani on kysymys. Yhteenvetolukua kirjoittaessani nämä asiat tulisi nyt vain asemoida rauhan- ja konfliktintutkimuksen nykykeskusteluihin. Helppo nakki! Päätän päivittää tietoni siitä, miten 1980-luvulla feministisessä rauhantutkimuksessa kehitettyä hoivaetiikkaa sovelletaan tieteenalalla nyky-päivänä. Täytyy selvittää, mitä muita keskusteluja tulisi huomioida uudemmassa rauhantutkimuksesta. Mitä feministiselle rauhantutkimukselle ylipäätään kuuluu vuonna 2015?

Työhuoneellani Rauhan- ja konfliktintutkimuskeskuksessa Taprissa pohdin, mistä aloitaisin tietojeni päivityksen. Taprin kirjasto on hävitetty joitakin vuosia sitten, joten siitä ei ole apua. Käytävällä haahuillessani silmiini osuu kuitenkin lehtihyllyssä oleva, alan arvovaltaimman julkaisun *Journal of Peace Researchin* (JPR) 50-vuotisjuhlanumero. Sen pääkirjoitus (Gleditsch ym. 2014) vaikuttaa relevantilta, joten aloitan paluuni tieteenalle siitä. En kuitenkaan pääse luku-urakassa kovinkaan pitkälle ennen totaalista turhautumista. Juhlanumeron pääkirjoituksessa käydään läpi lehden historiaa sisällönanalyysin keinoin pohtien samalla, miten lehdessä julkaistujen artikkelien ja sitä myötä (oletettavasti) rauhantutkimuksen painopisteet ovat muuttuneet vuosien varrella. Feministisen rauhantutkimuksen kontribuutioista keskustellaan, lyhyesti, ymmärtäen se lähinnä naisten tekemänä tutkimuksena. Muun muassa Catia Confortinin (2006) työhön viitaten Nils Petter Gleditch ja kollegat toteavat, todenmukaisesti, että feministinen rauhantutkimus on lähtökohtaisesti ollut kiinnostunut sodan poissaoloa laajemmasta positiivisesta rauhasta (esim. Reardon & Snauwaert 2015) ja siitä, miten siihen päästään (Boulding 2000). Samassa yhteydessä he kuitenkin toteavat, että tämän ”radikaalin ja anti-behavioralistisen feministileirin” vaikutusta rauhantutkimuksen tieteenalan kehitykseen on vaikea todentaa (Gleditch ym. 2014, 153).

Lukiessani tätä *JPR:n* juhlanumeron pääkirjoitusta mieleeni tulevat lukuisat tarinat lehden linjasta ja siitä, kuinka feministisesti tai muuten kriittisesti suuntautuneet artikkelikäsi-kirjoitukset hylätään lehdessä usein jo ennen vertaisarviota. Toisaalta lehteä pidetään eräänä rauhantutkimuksen tieteenalan auktoriteeteista ja tavoiteltavana julkaisupaikkana. Nytkin pääkirjoituksessa lehden historian kautta tulkitaan samalla tieteenalan historiaa. Kiehun.

Mieleni tekee huutaa kirjoittajille: varmaankaan ette pysty 'todentamaan' feministisen tutkimuksen vaikutusta rauhantutkimukseen, jos (a) lehtenne ei julkaise feminististä tutkimusta ja (b) koska viittaatte tässäkin tekstissä tieteenalan historian merkittävimpiin feministeihin ensisijaisesti *uutiskirjeen toimittajina ja miestutkijoiden vaimoina!*

Pääkirjoituksessa todella viitataan esimerkiksi Elise Bouldingiin seuraavalla tavalla (ks. myös Lyytikäinen ym. 2019; Vaittinen 2017, 60):

[International Peace Research Associationin] Peace Research Newsletter -uutiskirje, jota toimitti Elise Boulding (Kenneth Bouldingin *vaimo, josta myöhemmin tuli omin ansioin varteenotettava akateeminen henkilö*), toimi alkuaikoina tärkeänä tiedonjakajana kansainvälisessä rauhantutkimuksessa sekä yhteytenä rauhanaktivisteihin (Gleditsch ym. 2014, 146, suom. ja kurs. TV).

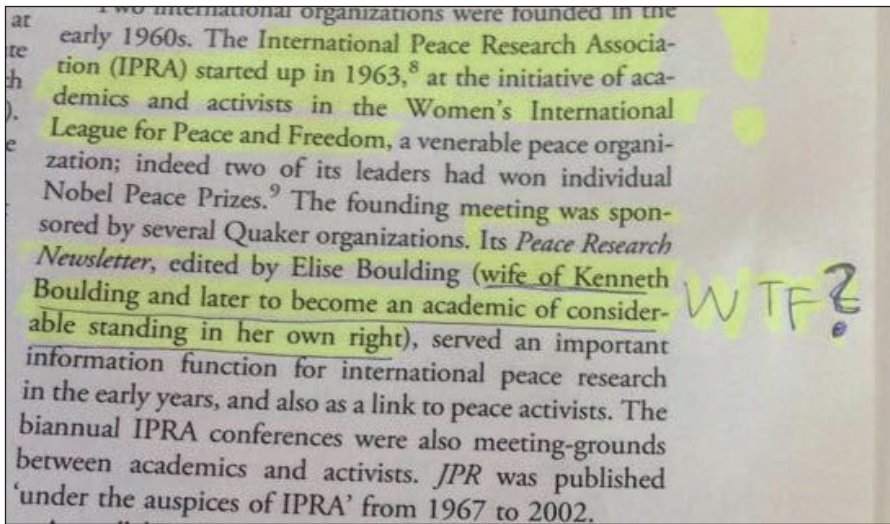
Tekstin sivulauseessa huomioidaan, että International Peace Research Association (IPRA) perustettiin feministisen rauhanjärjestö Women's International League for Peace and Freedom (WILFP) aloitteesta vuonna 1963. Gleditch ja kumppanit kuitenkin jättivät kertomatta sen, kuinka kyseinen uutiskirje *ei* alun perin ollut IPRA:n uutiskirje lainkaan, vaan WILFP:n.

Elise Boulding, joka 1950-luvulla teki palkatta muistiinpanoja miehensä johtaman Michiganin yliopiston Center for Conflict Resolution -keskuksen seminaareista, oli ehdottanut miehelleen ja tämän kollegoille uutiskirjeen luomista. Nämä olivat hylänneet ajatuksen, minkä jälkeen Elise Boulding kääntyi WILFP:n puoleen – joka alkoi julkaista uutiskirjettä jo ennen IPRA:n perustamista. (Lyytikäinen ym. 2021, 6–7; Mitchell 2004.) Ei toki ole yllätys, että tällaiset asiat jätetään mainitsematta pääkirjoituksessa lehdessä, jolle rauhantutkimuksen puolivuosisatainen historia on miesten tekemää ja julkaisemaa. Kirjoittajat kyllä mainitsevat, että Oslon rauhantutkimuskeskuksen PRION perustajien joukossa oli myös kaksi naista, Johan Galtungin rinnalla: Mari Holmboe Ruge and Ingrid Eide. Heistäkään pääkirjoituksessa ei kuitenkaan mainita muuta kuin että Eidestä tuli myöhemmin Galtungin vaimo ja että näitä ”nuoria naisia” ylytettiin (engl. *were pushed*) julkaisemaan jo aikaisessa uravaiheessaan (Gleditch ym. 2014, 154). Oletan, että miehet ylyttivät. Sen enempää Holmboe Ruge kuin Eidenkään julkaisuihin ei vaivauduta viittaamaan, kuten ei Elise Bouldinginkaan keskeisiin julkaisuihin.

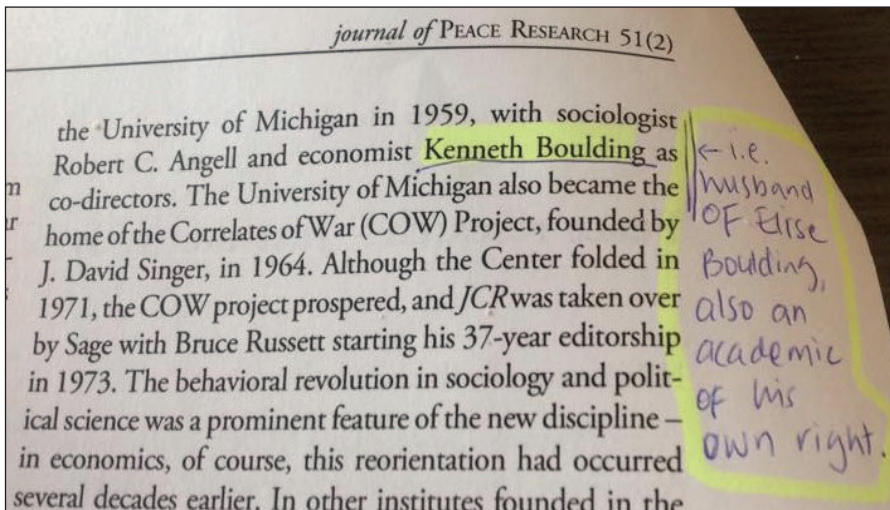
Lukiessani *JPR*:n 50-vuotisjuhlanumeron pääkirjoitusta en enää mieli väitöskirjani asemoitumista kentälle. En voi uskoa silmiäni, että vuonna 2015 *oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa puolustavan tieteenalan* arvostetuin julkaisu voi *juhlanumerossaan* sisältää tällaista patriarkaalista historian kerrontaa. Tekee mieli huutaa ääneen, mutta se ei auta, kun ei ketään ole kuulemassa. Sen sijaan kirjaudun Facebookiin, tuohon aina kansoitettuun kahvihuoneeseeni, jossa tapaan eri puolilla maailmaa työskenteleviä kollegoitani päivittäin. Julkaisen seuraavat valokuvat (Kuva 1 ja 2) yhdessä *JPR*:n pääkirjoituksen artikkelitietojen kanssa, saatteella: *Researching peace research as a feminist, year 2015... Seriously?!?*

Feministien raivo johtaa toimintaan

Facebook-julkaisu kirvoittaa feminististen rauhantutkijakollegoideni parissa vilkkaan keskustelun, mutta myös kysymyksiä siitä, mitä feministiselle rauhantutkimukselle kuuluu, miten sen perinnettä voisi tehdä näkyvämmäksi – ja mitä feministinen rauhantutkimus ylipäätään

Kuva 1. Kuvakaappaus *Journal of Peace* -lehden 50-vuotisjuhlanumeron pääkirjoituksesta.

Kuva 2. Kuvakaappaus *Journal of Peace* -lehden 50-vuotisjuhlanumeron pääkirjoituksesta.

on 2010-luvulla. Yritän kaivella kirjallisuutta lisää, mutta äkkiseltään alkaa vaikuttaa siltä, että feminististä rauhantutkimusta ei rauhantutkimuksen nimissä enää juuri julkaista. Feministisiä rauhantutkijoita kyllä on – useimmat samalla aktivisteja, kuten rauhantutkimuksen perinteeseen kuuluu – mutta heidän työnsä sirottuu lukuisille tieteenaloille, kuten kansainväliseen politiikkaan, ja siellä esimerkiksi feministiseen turvallisuustutkimukseen, erityisesti aseellisiin konflikteihin liittyen. Termiä ”feministinen rauhantutkimus” ei tunnu nykykirjallisuudessa esiintyvän. Onko se kadonnut, myös feministisestä tutkimuksesta?

Vaihdamme kollegojen kanssa viestejä Facebookissa ja sähköpostitse. Joku – ehkä Silja Bára Ómarsdóttir Islannista – bongaa pohjoismaisen työpajojen järjestämiseen suunnatun NOS-HS-rahoitushaun olevan auki juuri nyt. Hakisimmeko rahaa *feministisen rauhantutkimusverkoston* perustamiselle? Hakemusten jättöpäivä on pian, eikä kenelläkään olisi aikaa kirjoittaa hakemusta, mutta ilmassa on energiaa, johon on tartuttava. Päätän unohtaa väitöskirjani (taas) hetkeksi ja koordinoida hakemuksen laatimisen. Ollakseen hakemuksessa mukana, saati koordinaattorina, pitäisi kuitenkin olla jo väitellyt tutkija, mutta saan ohjaajaltani Tarja Väyryseltä luvan laatia hakemuksen hänen nimissään.

Yhdessä Leena Vastapuun, Marjaana Jauholan, Sanam Roohin, Annick Wibbenin, Catia Confortinin, Gunhild Hoogensen Gjørvin ja Silja Bára Ómarsdóttirin kanssa kirjoitamme työsuunnitelman Googlen jaettuja työkaluja hyödyntäen. Kokoamme listan työpajoihin kutsuttavista tutkijoista ja aktivisteista, ja haalimme kasaan hakemukseen vaadittavan määrän pohjoismaisia kumppaneita. Taprin harjoittelija Camilla Callesen tarjoaa teknistä tukea hakemuksen sähköisten työkalujen kanssa, ja hakemus saadaan lähtemään määräaikaan mennessä. Marraskuun alussa, kuukausia myöhemmin, saan hankkeen johtajaksi merkityltä Tarja Väyryseltä sähköpostin otsikolla: ”Tuliko rahaa pohj.maiselle fem.tut?” Viestissä käy ilmi, että NOS-HS on myöntänyt meille 50 000 euron rahoituksen kolmeen työpajaan, joissa perustettaisiin kansainvälinen Feminist Peace Research Network (FPRN) -verkosto.

Feminist Peace Research Network

Kesäkuussa 2016 järjestämme ensimmäisen FPRN-verkoston työpajan Tampereella. Ohjelmassa ei ole perinteisiä esitelmiä, vaan tarkoituksena on yhteisvoimin etsiä vastausta kysymykseen ”mitä feministinen rauhantutkimus ja -aktivismi on”. Osallistujia on ennen tapaamista pyydetty lähettämään lyhyt kuvaus siitä, mitä nämä asiat heille merkitsevät. Vastausten perusteella osallistujat on jaettu temaattisiin pienryhmiin, joissa on tarkoitus pohtia verkoston tutkimussuuntausten perustamista ja suunnitella erikoisnumeroa feministisen rauhantutkimuksen nykytilasta.

Suunnitelma ei aivan etene niin kuin piti. Ohjelma tuntuu hämmentävän osallistujia. Olemme kaikki tottuneet konferensseihin, joissa ohjelma rakentuu yksittäisien puheenvuorojen ympärille ja joissa keskusteluaika tiivistyy esitelmiä koskeviin kommentteihin ja kysymyksiin. Nyt esitelmiä ei avautilaisuutta lukuun ottamatta ole. Meidän pitäisi lähinnä keskustella, pohtia ja tehdä päätöksiä kahden päivän ajan. Olen koordinoinut hakemuksen kirjoittamisen, mutta en osaa ottaa johtajan asemaa hankkeen etenemisessä; olin kuvitellut, että työsuunnitelma vain jotenkin etenisi omalla painollaan, diskuteeraamalla. Ensimmäisen päivän päätteeksi aistin ilmassa turhautumista: *Mitä ihmettä me täällä oikein teemme?* On myös erimielisyyttä siitä, millainen julkaisu pitäisi tuottaa ja miten.

Onneksi paikalla on ammattimaisia pedagogeja ja konfliktien ratkaisijoita! Työpaja ja työkseen järjestökentällä fasilitoinut Helsingin yliopiston väitöskirjatutkija Minna Lyytikäinen ja hänen ohjaajansa Marjaana Jauhola muistavat post it -laput – nuo työpajojen korvaamattomat materiaaliset toimijat. Konferenssisihteerimme Johanna Laine haalii meille toimistonsa kaapeista kasan erivärisiä tarralappuja, jotka jaetaan työpajan osallistujille. Kaikki saavat nyt unohtaa väkinäisesti abstraktien perusteella etukäteen ryhmittelemämme temaat-

tiset työpajat ja kirjata lapuille ajatuksia siitä, mitä feministinen rauhantutkimus juuri tällä hetkellä heille merkitsee. Yksi asia, teema tai tutkimusaihe per lappu, ja lappu kiinni auditorion etuosassa olevalle taululle.

Auditorio suhisee, kun työpajan kaikki 27 osallistujaa kirjaavat ylös ajatuksiaan ja läiskivät lappuja seinään kiinni. Hiljaista keskustelua ja ajatusten vaihtoa. Päivän päätteeksi taulu on täynnä lappusten ja aiheiden kirjoja. Jätämme ne siihen yöksi, ja lähemme Varalan ranta-saunalle saunomaan, uimaan, syömään ja ystävystymään – luomaan feministisen rauhantutkimuksen verkostoa. Seuraavana aamuna toteutamme feministisen rauhantutkimuksen teemoittelun, kollektiivisesti ja ruumiillisesti, samassa tilassa liikkuen, post it -lappuja taululla siirtelemällä. Jokainen työpajan osallistuja kulkee taulun viertä, lukee lapuista, mitä *kaikkea* feministinen rauhantutkimus on vuonna 2016, ja ryhmittelee samansisältöisiä aiheita lappujen rykelmiksi. Teemme niin monta kierrosta kuin on tarpeen, ja lopputuloksena on feministisen rauhantutkimuksen temaattinen kartta.

Tässä post it -harjoituksessa opimme kaikki toisiltamme lisää: meistä tuskin kukaan oli ymmärtänyt, mitä kaikkea feministinen rauhantutkimus on ja tutkii. Samalla tiedämme, että työpajamme osallistujamäärä on rajattu, ja todellisuudessa feministinen rauhantutkimus on vielä paljon tätäkin enemmän. Kun harjoitus on valmis, jokainen osallistuja valitsee itsensä kiinnostavan aihealueen lappurykelmistä. Tämän perusteella työpajassa muodostetaan kirjoittajaryhmät, jotka käyttävät iltapäivän yhteisen kirjoitusprojektin suunnitteluun. Moni sen iltapäivän keskusteluista johtaa julkaisuun, ellei useampaan.

Työpajan päätyttyä lappurykelmät taltioidaan valokuviksi (joita en enää tätä tekstiä kirjoittaessani löydä). Sitten keräämme ne taululta nippuihin, jotka Leena Vastapuu kirjoittaa puhtaaksi myöhemmin, feministisen rauhantutkimuksen temaattisen kartaksi. Esittelemme kartan verkoston jäsenille Tromssassa joulukuussa 2017 järjestetyssä NOS-HS-hankkeen viimeisessä FPRN-työpajassa.

Verkosto tänään

Tampereen tapaamista seurasi vielä kaksi FPRN-työpajaa: Lundissa keväällä 2017 ja Tromssassa joulukuussa 2017. Työpajojen osallistujamäärä ja kokoonpano vaihteli. Kaikissa oli tavoitteena työstää eteenpäin feministisen rauhantutkimuksen nimissä kirjoitettuja yhteisjulkaisuja ja muokata käsitystämme siitä, mitä feministinen rauhantutkimus ja -aktivismi on, mitä se voisi olla ja mitä sen pitäisi olla. Tavoitteena oli myös kirjoittaa verkoston jatkoa varten rahoitushakemuksia, mutta tämä työ jäi kesken. Kohtasimme ja käsitelimme työpajoissa myös feministisen tutkimuksen kentällä vallitsevia jännitteitä, kuten rodullistettuja ja uravaiheeseen ja ammattiasemaan liittyviä valtasuhteita – feministinenkään tutkimus ei ole valtasuhteista vapaa, eikä valtaa aina käytetä oikein. Työtä riittää myös tällä saralla.

Moni NOS-HS:n hankerahoituksen tavoitteista kuitenkin toteutui: Emme kyetneet luomaan yhteyksiä rauhantutkimuksen ja aktivismin välille siinä määrin kuin hankehakemuksessa toivoimme, mutta perustimme kansainvälisen feministisen rauhantutkimuksen verkoston, jonka sähköpostilistalla on satakunta jäsentä ympäri maailman. Rahoituksen päätyttyä ja varsinaisen organisaation puuttuessa verkosto ei tosin ole kovin aktiivinen, vaan kyseessä on lähinnä sähköpostilista, jossa jaetaan tietoa tapahtumista ja julkaisuista. Verkosto on poi-

kinut useita artikkeleita ja kirjanlukuja: Näihin lukeutuu muun muassa Theresa de Langisin (2018) punekhmerien aikaiseen seksuaaliseen väkivaltaan, tabuihin ja muistitietoon liittyvää tutkimusta Kambodzassa, Sarai Aharonin ja Elisé Féronin (2020) analyysi suomalaisesta oikeistopopulismista sekä Minna Lyytikäisen ja kollegoiden kartoitus feministisen rauhantutkimuksen genealogiasta (Lyytikäinen ym. 2021; ks. myös Vaittinen ym. 2019; Väyrynen 2019; Wibben ym. 2019). Lisäksi on julkaistu ainakin kaksi feministisen rauhantutkimuksen toimitettua teosta (McLeod & O'Reilly 2021; Vaittinen & Confortini 2020), erikoisnumeroita *Peacebuilding-* ja *Peace Review* -lehtiin (McLeod & O'Reilly 2019; Väyrynen ym. 2021), feministisen rauhantutkimuksen käsikirja (Väyrynen ym. 2021) ja kaksi feministisen rauhantutkimuksen kirjasarjaa. Verkoston perustamisen jälkeen ja näiden teosten myötä rauhantutkimuksen kirjallisuudesta on jälleen löydettävissä termi ”feministinen rauhantutkimus”, eikä feministisen *rauhan* tavoite enää haudaudu kokonaan turvallisuustutkimuksen tai muiden tieteenalojen kuin rauhantutkimuksen tavoitteisiin. Elise Bouldingin kaltaisten rauhantutkimuksen pioneereihin viitataan taas hieman useammin, muutenkin kuin vaimoina, tutkimusavustajina ja uutiskirjeiden toimittajina.

Toisaalta verkoston jäsenet ovat aktiivisesti ohjanneet huomiota siihen, kuinka feministinen rauhantutkimus on paljon enemmän kuin valkoisen feminismen historiaa (ks. Motlafi 2021) ja kuinka feministisen rauhantutkimuksen genealogian tulisi huomioida myös suullinen tarinaperinne ja ei-kirjoitettu historia (Lyytikäinen ym. 2021, 11). Feminististä rauhantytöä on tehty aina, myös heidän joukossaan, jotka eivät osaa kirjoittaa tai jotka kirjoittavat sellaisille kielillä, joita ei lueta ja siteerata. Itselleni kauneinta FPRN-verkoston lyhyessä historiassa on ollut kokemus siitä, että feministisessä rauhantyössä on mahdollista olla osa jotain suurempaa historiaa ja perinnettä, pieni linkki feministisen rauhantyön jatkuvuudessa.

Feministisen rauhantutkimuksen ja rauhantyön perinne on rikas, myös Suomessa. Se on kuitenkin edelleen varsin tuntematon, myös minulle itselleni. Tämä johtuu pitkälti siitä, kuinka tieteenalan historiaa on aina kirjoitettu miesten tekemänä tai maskuliinisia aiheita käsittelevänä tutkimuksena. Rauhantutkimuksen askelmerkkejä ja suuntaviivoja kartoittaessa olisikin aika kääntää tutkimuksen katse sen historian hiljaisuuksiin, Suomessakin. Tutkittavaa ja kartoitettavaa riittää, myös feministisen rauhantutkimuksen hiljaisuuksissa: varjoissa, joita emme ole osanneet vielä rauhantutkimuksen kartoille nimetä.

Lähteet

- Aharoni, Sarai B. & Elisé Féron (2020): ”National populism and gendered vigilantism: The case of the Soldiers of Odin in Finland”. *Cooperation and Conflict*, 55(1), 86–106.
- Boulding, Elise (2000): *Cultures of peace. The hidden side of history*. Syracuse: Syracuse University Press.
- Confortini, Catia C. (2006): ”Galtung, violence, and gender: The case for a peace studies/feminism alliance”. *Peace and Change: A Journal of Peace Research*, 31(3), 333–367.
- Confortini, Catia C. & Abigail Ruane (2014): ”Sara Ruddick’s Maternal thinking as weaving epistemology for justpeace”. *Journal of International Political Theory*, 10(1), 70–93.
- Curticapean, Alina, Matti Jutila, Anitta Kynsilehto, Samu Pehkonen & Eeva Puumala (2007): ”Matkalla rauhantutkimuksessa: Pakettimatkaailua vai reppureissaamista?”. *Kosmopolis*, 37(4), 56–68.

- de Langis, Theresa (2018): "Speaking private memory to public power: Oral history and breaking the silence on sexual and gender-based violence during the Khmer Rouge genocide". Teoksessa: K. Srigley, S. Zembrzycki & F. Iacovetta (toim.) *Beyond women's words: Feminisms and the practices of oral history in the twenty-first century*. Lontoo: Routledge.
- Forcey, Linda Rennie (1991): "Women as peace makers. Contested terrain for feminist peace studies". *Peace and Change*, 16(4), 331–354.
- Frazer, Elizabeth & Kimberly Hutchings (2014): "Revisiting Ruddick: Feminism, pacifism and non-violence". *Journal of International Political Theory*, 10(1), 109–124.
- Galtung, Johan (1969): "Violence, Peace and Peace Research". *Journal of Peace Research*, 6(3), 167–191.
- Gleditsch, Nils Petter, Jonas Nordkvelle & Håvard Strand (2014): "Peace research – Just the study of war?". *Journal of Peace Research*, 51(2), 145–158.
- Kaplan, Laura Duhan (1994): "Woman as caretaker: An archetype that supports patriarchal militarism". *Hypatia*, 9(2), 123–133.
- Lyytikäinen, Minna, Punam Yadav, Annick T.R. Wibben, Marjaana Jauhola & Catia C. Confortini (2021): "Unruly wives in the household: Toward feminist genealogies for peace research". *Cooperation and Conflict*, 56(1), 3–25.
- McLeod, Laura & Maria O'Reilly (2019): "Critical peace and conflict studies: feminist interventions". *Peacebuilding*, 7(2), 127–145.
- McLeod, Laura & Maria O'Reilly (toim.) (2021): *Feminist interventions in critical peace and conflict studies*. Lontoo: Routledge.
- Mitchell, Chris (2004): "Interview with Elise Boulding as part of 'Parents of the Field Project'". George Mason University. <https://activity.scar.gmu.edu/parents-of-field/elise-boulding>, 30.11.2021.
- Motlafi, Nompumelelo (2021): "Silencing and voicing the subaltern". Teoksessa: T. Väyrynen, S. Parashar, E. Féron & C. C. Confortini (toim.) *Routledge handbook of feminist peace research*. Lontoo: Routledge.
- Reardon, Betty A. & Snauwaert, Dale T. (2015): *Betty Reardon: Key texts in gender and peace*. Cham: Springer.
- Ruddick, Sara (1989): *Maternal thinking: Towards a politics of peace*. New York: Ballantine Books.
- Vaittinen, Tiina (2017): *The global biopolitical economy of needs: Transnational entanglements between ageing Finland and the global nurse reserve of the Philippines*. Tampere: Tampere Peace Research Institute.
- Vaittinen, Tiina, Amanda Donahoe, Rahel Kunz, Silja Bára Ómarsdóttir & Sanam Roohi (2019): "Care as everyday peacebuilding". *Peacebuilding*, 7(2), 194–209.
- Vaittinen, Tiina & Catia C. Confortini (toim.) (2019): *Gender, global health and violence: Feminist perspectives on peace and disease*. Lontoo: Rowman and Littlefield.
- Väyrynen, Tarja (2010): "Gender and peacebuilding". Teoksessa: O. P. Richmond (toim.) *Palgrave advances in peacebuilding: Critical developments and approaches*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 137–153.
- Väyrynen, Tarja (2019): "Mundane peace and the politics of vulnerability: A nonsolid feminist research agenda". *Peacebuilding*, 7(2), 146–159.
- Väyrynen, Tarja, Swati Parashar, Elisé Féron & Catia C. Confortini (2021): *Routledge handbook of feminist peace research*. Lontoo: Routledge.
- Wibben, Annick T.R., Catia Cecilia Confortini, Sanam Roohi, Sahai B. Aharoni, Leena Vastapuu & Tiina Vaittinen (2019): "Collective discussion: Piecing-up feminist peace research". *International Political Sociology*, 13(1), 86–107.